

هنرهای ایرانی

سهم پر رنگ عشایر در اقتصاد ایران

امروز، ۱۵ مهر، روز روستا و عشایر است و به این بهانه به برخی مناطق روستایی و عشایر نشین سر زده‌ایم

محمود مولایی

روزنامه‌نگار

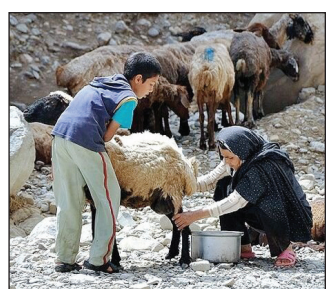
۱۱ ساله است که ۱۵ مهر ماه به روز ملی روستا و عشایر نامگذاری شده است. روستاییان و همچنین جامعه

عشایری نقش بزرگی در تولیدات دام و کشاورزی کشور ایفا می‌کنند. براساس آخرین آمار اعلام شده از سوی مرکز آمار ایران که ۱۰ مهر سال جاری اعلام شد، از ۸۵ میلیون و ۹۶۱ هزار نفر بر آورد جمعیت ایران، ۶۶ میلیون و ۲۰۷ هزار نفر ساکن نقاط شهری (۷۷ درصد شهرنشین) و ۱۹ میلیون و ۷۵۴ هزار نفر ساکن نقاط

روستایی (۲۳ درصد روستان‌نشین) هستند. همچنین آخرین آمار جامعه عشایری که براساس سرشماری جمعیت عشایری در سال ۱۳۹۹ اعلام شد ۱۰۴ درصد جمعیت ایران را عشایر تشکیل می‌دهند. با وجود نسبت حدود ۲۵ درصد عشایر و روستاییان این دو قشر سهم مهمی در تولید کشور ایفا می‌کنند. آمارها نشان می‌دهد

۲۷.۵ درصد از تولید ناخالص ملی در روستاها صورت می‌گیرد و عشایر هم سهم قابل توجهی در تولید گوشت قرمز و سایر محصولات دامی و همچنین صنایع دستی دارند. به این بهانه به برخی از جوامع روستایی و عشایری که حالا برای خود قطب تولید محسوب می‌شوند سر زده‌ایم.

رتبه نخست عشایر آذربایجان غربی در تولید شیر و صنایع دستی

عشایری تولیدی جامعه عشایر در یک سال اخیر

تولید محصولات زراعی ۳,۷۲۳,۰۰۰ تن

تولید صنایع دستی ۱,۵۱۴,۰۰۰ مترمربع

تولید گوشت قرمز توسط عشایر ۲۰۰,۰۰۰ تن

تولید شیر خام سالانه عشایر ۳۹۷,۰۰۰ تن

آذربایجان غربی یکی از استان‌های عشایر خیز کشور محسوب می‌شود که از ۲ میلیون و ۶۰۰ هزار هکتار مرعنه مرعی، یک میلیون و ۵۰ هزار هکتار در قلمرو عشایری استان است به طوری که عشایر این استان در تولید شیر و صنایع دستی دارای رتبه اول کشوری هستند. طبق سرشماری اخیر جمعیت عشایری استان ۱۸ هزار و ۷۰۸ خانوار توسط مرکز آمار کشور تأیید شده است و عشایر آذربایجان غربی با ۱۱۲ ایل و ۲۱ طایفه در تمامی شهرستان‌ها به جز تکاب پرکنده هستند. نزدیک به ۲ میلیون رأس واحد دامی در اختیار عشایر استان است و عشایر استان سالانه با تولید ۵۰ هزار تن شیر رتبه یک کشوری را در اختیار دارند. در حالی که تولید سالانه شیر خام عشایر ۴۵۰ هزار تن است؛ یعنی بیشتر از ۱۱ درصد از تولید شیر جامعه

کرمانشاه، قطب گردشگری عشایری کشور

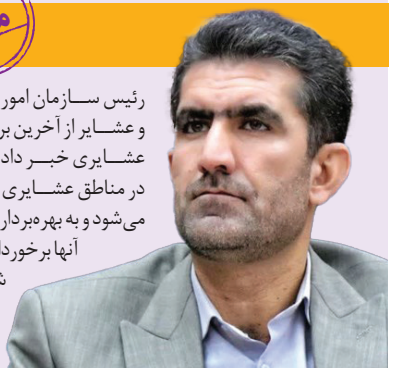
کرمانشاه با داشتن ۱۴ هزار خانوار عشایر کوچ‌رو و داشتن ایل‌های متعدد یکی از قطب‌های گردشگری عشایری کشور به حساب می‌آید. در گستره رشته کوه‌های زاگرس زندگی سنتی عشایر از رونق برخوردار بوده و وجود قله سترگ و برگ‌گیر، دره‌های عمیق، رودخانه‌های خروشان، چشمه‌سارها و مراتع غنی، محیط مساعدی برای عشایر کوچ‌رو فراهم کرده است. رشته کوه زاگرس از استان کرمانشاه عبور کرده و بخش عشایر نشین را تبدیل به یک منطقه زیبا کرده است. کوچ و نوع معیشت عشایر همواره یکی از زیباترین جاذبه‌های گردشگری محسوب می‌شود. البته

۴ طرح برای توسعه کسب و کار عشایر

رئیس سازمان امور عشایری ایران همزمان با روز ملی روستا و عشایر از آخرین برنامه‌های عمرانی صورت گرفته برای جامعه عشایری خبر داد و به همشهری گفت: «۱۹۵ طرح و پروژه در مناطق عشایری کشور با اعتبار ۲۳۷ میلیارد تومان افتتاح می‌شود و به بهره‌برداری می‌رسد و ۲۹ هزار خانوار عشایری از مزایای آنها برخوردار می‌شوند.»

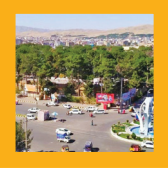
شایان نادری با بیان اینکه سازمان امور عشایر ایران در راستای توسعه کسب و کار و تنوع بخشی به اشتغال و درآمد جامعه

عشایری، ۴ طرح توسعه زنجیره تولید گوشت قرمز، توسعه کشت گیاهان دارویی، توسعه صنایع دستی و توسعه گردشگری در مناطق عشایری را در دست اجرا دارد. افزود: «تولید قراردادی دام عشایر نیز از اقدامات و طرح‌های شاخص سازمان امور عشایر ایران در یک سال گذشته بوده است که همچنان ادامه دارد.»

او عنوان می‌کند: «باتوجه به اهمیت اجرای طرح زنجیره تولید گوشت قرمز در مناطق عشایری و از آنجا که زندگی عشایر وابسته به دام و دامداری است، یکی از برنامه‌های مهم سازمان، اجرای طرح توسعه زنجیره تولید گوشت قرمز است که به‌رغم وقوع خشکسالی‌های پیاپی

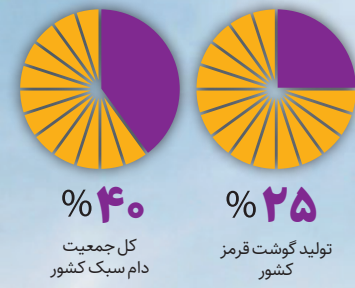
ویژه‌ها

زابل در میان گرم‌ترین‌های جهان

شهر زابل در استان سیستان و بلوچستان برای دومین روز متوالی در میان گرم‌ترین شهرهای جهان باقی ماند. به گزارش همشهری آنلاین، روز جمعه ۱۳ مهر، ۲۰ شهر ایران یعنی زابل در استان سیستان و بلوچستان و کهنوج در استان کرمان به جمع فهرست ۱۵ تایی گرم‌ترین شهرهای جهان بازگشتند. در این روز زابل با دمای ۴۲ درجه سانتی‌گراد بالای صفر در جایگاه هفتم قرار گرفت و بعد از آن کهنوج با دمای ۴۱.۲ درجه سانتی‌گراد جایگاه سیزدهم را به خود اختصاص داد.

حالا اگرچه کهنوج از این فهرست ۱۵ تایی خارج شده است، زابل روز شنبه، ۱۴ مهر با وجود کاهش نسبی دما همچنان در میان گرم‌ترین‌ها و در جایگاه دوازدهم باقی مانده است.

گزارش تصویری

گشت و گذار تاریخی در میان عشایر

مستندنگاری عشایر

ولفگانگ ویگنر زووبولوو بست، معلم علاقه‌مند به عکاسی و کلکسیونر آلمانی است که به جمع آوری عکس‌های سیاه و سفید قدیمی علاقه بسیاری دارد. او تصاویری در صفحه فلیکر خود منتشر کرده که زندگی عشایر ایرانی در اواسط دهه ۱۳۳۰ شمسی (سال‌های ۱۹۲۵ تا ۱۹۳۷) را نشان می‌دهد. گفته می‌شود که این عکس‌های نادر توسط یک عکاس اتریشی ثبت شده است که در آن زمان به ایران سفر کرده بود.

دختران عشایر

مرور روایت زندگی عشایر نشان می‌دهد زنان و دختران عشایر نقش بی‌بدیل و غیرقابل انکاری در شیوه زندگی عشایری دارند و در کنار نقش زنانه و دخترانه خود با انجام کارهای اقتصادی نقش مؤثری در تولید و اقتصاد خانوارهای عشایری ایفا می‌کنند. تصاویر بالا دختران عشایر را در زمان قاجار و همچنین دختری عشایری را در کلاس درس و پای تخته در زمان پهلوی نشان می‌دهد.

دیدار عشایر یختیاری با امام خمینی*

سرزمین یختیاری از هزاران سال پیش تاکنون تحولات و حوادث بی‌شماری به خود دیده است و در مقاطع مختلف تاریخی حضور فعال و تعیین‌کننده‌ای داشته‌اند. ثبت عکس‌های تاریخی یختیاری همزمان با ورود عکاسی به ایران در دوره محمدشاه و ناصرالدین شاه قاجار آغاز شد که در ابتدا اغلب توسط جهانگردان خارجی انجام شد. تصاویر دیدار عشایر یختیاری با امام خمینی (ره) را در ۱۹ و ۲۰ بهمن ۵۷ نشان می‌دهد.

عروسی عشایری

همانطور که کوچ و جابه‌جایی عشایر به جاذبه گردشگری تبدیل شده، جشن و عروسی آنها هم با توجه به آیین‌های جالب و شگوه‌پرگزاریشان به خودی خود روایتی از زندگی در آغوش طبیعت است که جاذبه گردشگری دارد. عشایر هر خطه مراسم عروسی را به رسم خاصی برگزار می‌کنند، اما ویژگی مشترک آنها رنگارنگی لباس‌هایی است که با اقلیم در هماهنگی کامل هستند.